

Verksamhetsplan för kulturnämnden 2024–2026

Antagen av nämnd: Kulturnämnden

Datum: 2023-11-29, § xxx

Dokumentet gäller från: 2024-01-01

Dokumentansvarig: ordf. Raymond Pettersson, förvaltningschef Lars Alkner

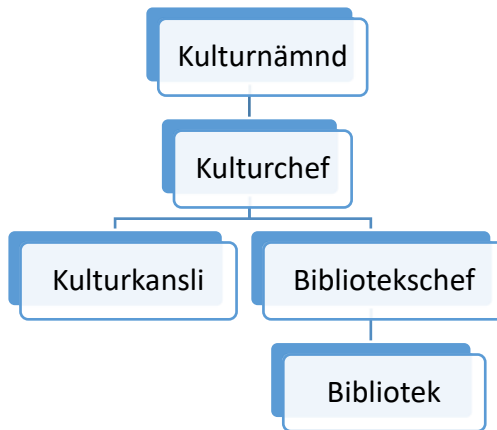
Innehåll

1. Nämndens uppdrag enligt reglemente	3
1.1 Organisationsbeskrivning	3
1.2 Uppdragets omfattning	3
2. Verksamhetsåren 2024-2026	4
2.1 Strategier och metoder.....	4
3. Utmaningar och framtida utveckling.....	5
4. Nämndens mål.....	6
4.1 En stark kommun.....	6
4.2 En attraktiv kommun	6
4.3 En grön kommun	7
4.4 En trygg kommun.....	8
4.5 Strategiska perspektiv.....	8
4.6 Strategiska uppdrag	8
5. Nämndens ekonomi.....	8
5.1 Driftbudget 2024 samt plan 2025-2026.....	8
5.2 Investeringsbudget 2024 samt –plan 2025-2028	9
6. Nämndens HR	9
7. Nämndens viktigaste nyckeltal.....	10
8. Sammanfattning.....	10

1. Nämndens uppdrag enligt reglemente

Nämnden svarar för den allmänkulturella verksamheten och kommunens folkbibliotek.

1.1 Organisationsbeskrivning

1.2 Uppdragets omfattning

Kulturnämnden representerar kulturbenet i Gummifabrikskonceptet och deltar aktivt i samverkan inom huset. Därmed fungerar nämnden som en länk mellan Gummifabrikens övriga verksamhet och den kommunala organisationen.

Kulturnämnden ansvarar för folkbibliotekens verksamhet. Den styrs av den nationella bibliotekslagen, som ligger till grund för den regionala och den kommunala biblioteksplanen. Biblioteken har ett omfattande samarbete med barn- och utbildningsförvaltningen när det gäller att inspirera barn och unga till läsning. Biblioteken i Rydaholm, Bor, Bredaryd och Forsheda är också skolbibliotek. Det finns även en bokbil som främst används till förskolebesök. Andra grupper utöver barn och unga som ges hög prioritet är personer med funktionsnedsättning och kommuninvånare med annat modersmål än svenska.

Kulturnämnden ger bidrag till föreningar och stiftelser inom kulturområdet samt till studieförbunden. Årligen delas tre kulturstipendier ut.

Kulturnämnden har en egen programverksamhet som speglar olika konstarter och kulturyttringar i samhället, ofta i samverkan med andra aktörer.

Kulturnämnden köper in och förvaltar konsten i såväl det offentliga rummet som i kommunala lokaler. Enprocentsregeln för konstnärlig gestaltning tillämpas vid ny-, till- och ombyggnation.

Kulturnämnden arbetar med att bevara och tillgängliggöra kulturarvet i samverkan med bland annat hembygdsrörelsen och Jönköpings läns museum.

2. Verksamhetsåren 2024–2026

2022 var året då kulturen återstartade efter pandemin. Successivt har allt fler besökare hittat tillbaka till biblioteken och publiken har återvänt till arrangemangen. Gummifabriken har återinträtt på den succéresa som fick ett så abrupt avbrott i mars 2020.

Återstarten är inte fullbordad, utan fortsätter under planperioden. Det sker samtidigt som en ny tuff utmaning har dykt upp: den ekonomiska krisen som redan märkts av i form av ökade kostnader. Hårt, målmedvetet och långsiktigt arbete kommer att krävas under de kommande åren.

2.1 Strategier och metoder

Arbetet med att skapa en likvärdig biblioteksservice i hela kommunen har tagit ordentlig fart under 2023 och kommer att präglade verksamheten de kommande åren. Filialerna i Rydaholm, Bor och Forsheda har gjorts om till meröppna bibliotek, vilket innebär att besökare kan komma in på biblioteket även på obemannade tider med hjälp av kod och passerkort. Biblioteket i Bredaryd har öppnat i nya centrala lokaler och är även det meröppet.

Försöken med bybibblor fortsätter där olika modeller prövas och utvärderas i samverkan med invånarna på respektive plats. Än så länge finns bybibblor i olika varianter i Nydala, Dannäs, Fryele och Ohs. Bybibblorna är olika former av hämtställen dit du kan få beställda böcker levererade och återlämna böcker. Bybibblorna och de meröppna filialerna kompletteras med hemleveranser till de som av olika anledningar inte kan ta sig till ett bibliotek samt av det digitala biblioteket.

På vissa håll kan en samordning mellan bybibblor och skolbibliotek vara en möjlighet. Skärpta lagkrav på och statliga medel till bemannade skolbibliotek kommer 2025 och 2026. Här behöver skol- och folkbiblioteken arbeta tillsammans. Därför kommer en skolbiblioteksutredning att genomföras tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningen under planperioden, med syfte att finna synergier och skapa bästa möjliga biblioteksverksamhet för såväl skolelever som övriga biblioteksbesökare. Den gamla biblioteksbusen med fast turlista avvecklas. Med hjälp av bidrag från Statens kulturråd har en bokbil köpts in. Den kan ha många olika användningsområden, men är i första hand avsedd för besök på förskolor så att alla barn i kommunen kan erbjudas en likvärdig biblioteksservice. Därigenom skapas förutsättningar att ge alla barn goda läsvanor som hjälper dem att klara framtida studier och yrkesliv.

På kort sikt medför omstruktureringen av biblioteksverksamheten ökade arbetsinsatser och kostnader, men när planperioden är slut kommer Värnamo kommun ha en biblioteksverksamhet som är mer kostnadseffektiv och bättre för de allra flesta kommuninvånare.

Tillsammans med kulturskolan fortsätter arbetet med att bredda utbudet och att nå fler barn och unga. Det sker bland annat genom workshoppar och en gemensam satsning på kultur i skolorna inom bland annat kulturarv och film. En kulturarvstrappa garanterar att alla barn på ett likvärdigt sätt får möta kulturarvet genom skolan.

Arbetet med att nå fler unga får värdefull draghjälp ungdomscoachen som är anställd av kulturförvaltningen, men jobbar över hela kommunen med alla förvaltningar. Han arbetar bland annat med KulturCrew, ett regionalt projekt som hjälper unga att arrangera olika kulturevenemang. Ungdomscoachens framtida förvaltningstillhörighet utreds hösten 2023.

Dansen är en av de allra största fritidsaktiviteterna bland barn och unga i Värnamo kommun. Satsningen på att med hjälp av en deltidstjänst som dansutvecklare stärka sambandet med dansen som professionell scenkonst har varit lyckosam. Värnamo kommun är en samarbetspart i det regionala projektet Dans Spira Extended, där nyutexaminerade dansare kan få en första anställning. Arbeta pågår med att permanenta projektet som sträcker sig till och med 2024. En överenskommelse finns med Smålands Musik och Teater om att utreda förutsättningarna för att göra Värnamo till ett regionalt centrum för dansen som scenkonst.

Vandalorum går med publikrekord i ryggen in i en spännande fas med utveckling av utemiljön och en planerad utbyggnad. Det är viktigt att kommunen agerar samlat för att stödja verksamhetens utveckling. Även Smålands konstkiv har en spännande utveckling, där ett nytt avtal med Region Kronoberg och Region Jönköpings län garanterar mer stabila ekonomiska förutsättningar för stiftelsen.

Med Värnamo Filmhistoriska Festival befäster Värnamo sin position som kulturkommun och destination. Det ökar attraktiviteten för hela regionen, samtidigt som det är en nationell angelägenhet för Sveriges alla filmintresserade. Projektmedel finns för åren 2022–2024, så under planperioden behöver en permanent finansiering och organisation säkras.

3. Utmaningar och framtida utveckling

Kulturpolitik handlar inte främst om att få ut så mycket kultur som möjligt för pengarna, utan om att få ut så mycket olika kultur som möjligt. Om att skapa så goda förutsättningar som möjligt för en mångfald av kulturella uttryck där prövande, nyskapande, misslyckande och ibland till och med ineffektivitet bejakas. Det handlar om demokrati, yttrandefrihet och att vi ska få möjlighet att utvecklas och växa som människor – omistliga värden i en kommun som vill vara den mänskliga tillväxtkommunen.

Med det sagt så ska naturligtvis den löpande verksamheten bedrivas så att kulturen når så många människor som möjligt. De befintliga resurserna måste användas på ett klokt sätt, något som blir än viktigare när kommunens budget inte växer i samma takt som invånarnas antal och krav på välfärden. Ett sätt att möta detta är ökad samverkan mellan kommunerna, att hitta samarbete kring avtal, upphandlingar, kompetensutveckling och andra områden där kostnaderna kan minskas genom att gå samman. Som ett led i detta har en utredning om ökad samverkan mellan folkbiblioteken i Jönköpings län genomförts. Den börjar redan få genomslag på mindre områden, men de verkligt stora effekterna kan uppnås på fem-tio års sikt.

Men de största utmaningarna är kanske inte de ekonomiska. Utlåningen av fysiska böcker minskar i hela landet, men det innebär inte att biblioteken blir mindre viktiga när det gäller läsfrämjande och kunskapsförmedling. Tvärtom. Bibliotekens roll förändras, men de är minst lika betydelsefulla för medborgarna och spelar en viktig funktion i samhället. Detta blev extra tydligt under pandemin, precis som behovet av att minska det digitala utanförskapet.

Biblioteken och kulturen får en allt viktigare roll i tider av polarisering, fake news, bristande källkritik och ifrågasättande av de demokratiska värderingar som vi länge har tagit för givna. Här kan biblioteken i än högre utsträckning bli demokratiska mötesplatser och kulturen en brygga mellan människor. Detsamma gäller Gummifabriken, som är mer än ett hus. Gummifabriken bär en idé om kulturens roll i samhällsbygget och symboliserar tron på en ljus framtid för Värnamo kommun. Ett hus som gör det roligare att bo i Värnamo, som får oss att mötas och må bättre. Gummifabriken och kulturen bidrar till att fler vill bo i och besöka Värnamo kommun.

4. Nämndens mål

4.1 En stark kommun

En stark ekonomi säkrar välfärden

Värnamo går in i en utmanade tid och många invånare och verksamheter får det tuffare ekonomiskt på grund av omvärldsläget. Värnamo kommunkoncern har en välskött ekonomi och ska fortsätta att utveckla en effektiv förvaltning, med klok användning av resurserna, för att klara kommunens uppdrag kring samhällsplanering, demokrati och välfärd. En av förutsättningarna och utmaningarna för att klara välfärdsuppdraget är kompetensförsörjningen.

Underrubriker: God ekonomisk hushållning, Välfärd, Tillgänglig och effektiv, Attraktiv arbetsgivare

Nämndsmål: Att främja digital delaktighet hos kommuninvånarna.

Indikatorer	Tidigare år	Senaste utfall	Målnivåer		
			2024	2025	2026
Antal deltagare i digital handledning enskilt eller vid kurstillfälle.	0 (21)	113 (22)	175	200	200
Antal sidvisningar på bibliotekswebben*	-	-	300 000	310 000	315 000

*Har ej kunnat mätas förrän 2023.

4.2 En attraktiv kommun

En attraktiv kommun med välmående näringsliv och hållbar tillväxt

För att leva upp till visionen om den mänskliga tillväxtkommunen behöver Värnamo vara attraktivt och stimulera hållbar tillväxt. Genom välmående näringsliv och växande arbetsmarknad skapas ekonomisk hållbarhet som ger valfrihet och möjligheter att investera i välfärd, trygghet och en grönare kommun. För att klara framtidens utmaningar behöver arbetskraft och kompetens motsvara de behov som finns både inom offentlig- och privat sektor.

Underrubriker: Företagande och jobb, Kultur och fritid, Stad och land, Kunskapskommunen, Omvärld och samarbete

*Meröppet infördes under 2023.

Nämndsmål: Att alla oavsett ålder, bakgrund och förutsättningar ska kunna ta del av bibliotekets tjänster. Att kommunens invånare ska erbjudas ett programutbud med bredd och spets.					
	Tidigare år	Senaste utfall	Målnivåer		
Indikatorer			2024	2025	2026
Antal meröppetlåntagare.	0 (22)*	129 (23)*	220	260	300
Aktiva låntagare i kommunala bibliotek, antal/1 000 inv.	259 (21)	286 (22)	288	290	290
Antal besök på stadsbiblioteket.	82 727 (21)	134 123 (22)	150 000	155 000	160 000
Aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1 000 inv. 0–18 år	29,2 (21)	45,6 (22)	48	50	50
Antal besök på Värnamo Filmhistoriska Festival (exklusive skolbio).	1 000 (22)	2 300 (23)	2 500	2 800	3 000

4.3 En grön kommun

En god miljö är grunden för vår välfärd. Värnamo ska utvecklas så att både människor och miljö mår bra.

Värnamo har stora möjligheter att agera för ett hållbart samhälle genom ett långsiktigt och målmedvetet miljöarbete. Vi har ett ansvar att föregå som gott exempel, att verka som katalysator och göra det möjligt och enklare för invånare, verksamheter och företag att ställa om och leva mer hållbart. Genom samverkan skapas en grönare kommun med hög livskvalitet och låg miljöpåverkan.

Underrubriker: *Klimatpåverkan, Lätt att göra rätt, Anpassning till ett förändrat klimat, Ekosystem och biologisk mångfald*

Nämndsmål: Att främja ett levande och tillgängligt kulturarv som bevaras, används och utvecklas.					
	Tidigare år	Senaste utfall	Målnivåer		
Indikatorer			2024	2025	2026
Antal avtal med skötselplaner med länsstyrelsen avseende fornvård.	0 (22)	0 (23)	5	10	15

4.4 En trygg kommun

Där varje invånare ges goda möjligheter att leva utifrån sina förutsättningar och att leva livet hela livet.

En trygg kommun kännetecknas av att kommunens invånare känner sig trygga i att utvecklas och söka nya möjligheter. Detta omfattar både boende, sysselsättning, levnadsmiljö och fritid. Kommunen berikas av mångfald och känslan av att alla har en plats och alla får plats. Utmanande tider kräver större ansvar. Kommunen vill därför prioritera tidiga insatser för en långsiktig och hållbar trygghet.

Underrubriker: *Välkomnande, tillgänglig och inkluderande, Barnens bästa först, En äldrevänlig kommun, Trygga miljöer och mötesplatser, Kris och säkerhet*

Nämndmål: Att arbeta läsfrämjande och att öka läslusten bland barn och unga.

Indikatorer	Tidigare år	Senaste utfall	Målnivåer		
			2024	2025	2026
Antal förskolebesök och andra aktiviteter med bokbilen.	0	0	250	260	270
Barnbokslån i kommunala bibliotek, antal/barn 0–17 år	10,4 (21)	12,0 (22)	10,0*	10,5	11,0

*2024 försvinner de skolbibliotekslån som gjorts på bussen från folkbibliotekens statistik.

4.5 Strategiska perspektiv

Ej aktuellt.

4.6 Strategiska uppdrag

Ej aktuellt.

5. Nämndens Ekonomi

5.1 Driftbudget 2024 samt plan 2025–2026

Kulturnämndens preliminära driftbudgetramar för år 2024 är 35,4 miljoner kronor, för år 2025 34,8 miljoner kronor och för år 2026 34,9 miljoner kronor.

DRIFTVERKSAMHET	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Prel Budget 2024	Prel Budget 2025	Prel Budget 2026
<i>Nettobelopp i miljoner kronor med en decimal</i>						
Nämnd- och styrelseverksamhet	0,5	0,5	0,7			
Konsument-/energirådgivning	0,1	0,1	0,1			
Allmän kulturverksamhet, övr	5,7	5,8	6,2			
Bibliotek	18,1	19,0	20,6			
Kostnadsfördeln kulturförv	7,1	8,1	8,1			
TOTAL NETTOKOSTNAD	31,5	33,5	35,7	35,4	34,8	34,9

5.2 Investeringsbudget 2024 samt –plan 2025–2028

Kulturnämndens investeringsbudgetförslag för år 2024 är 4,9 miljoner kronor.

Kulturnämndens förslag till investeringsplan för åren 2025–2028 är totalt 8,7 miljoner kronor.

Projektnamn/Projektgruppering		Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
<i>Belopp i miljoner kronor med en decimal</i>	<i>Projektblad nr</i>					
Inventarier/It-utrustning	KN 001	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
It-utrustning	KN 002	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Konstanslag	KN 004	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Biblioteksfilialer, bokbil och bybibblor	KN 006	1,9	0,5	0,0	0,0	0,0
Konstnärlig gestaltning KN/TU, Konstanslag	KN 003	2,7	3	1,3	1,3	1,3
Konstnärlig gestaltning TU	KN 007	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SUMMA INVESTERINGAR		5	3,9	1,6	1,6	1,6

6. Nämndens HR

Två visstidsanställningar har övergått i tillsvidareanställningar. Dessa finansieras till största delen med externa medel och ramutökning. Tillfällig överanställning på bibliotek/administration, som upphör januari 2024 i samband med pensionsavgång. Sjukfrånvaron ligger på en låg nivå. Eftersom förvaltningen har så pass få anställda, får enstaka sjukskrivningar stor påverkan på den totala sjukfrånvaron. Övertidskostnaden har ökat främst beroende på en större utbetalning i samband med pensionsavgång, men ligger på en fortsatt låg nivå.

Samtliga väntade pensionsavgångar de kommande fem åren avser biblioteksassistenter.

	2021-12-31	2022-12-31	Förändring
Tillsvidareanställda, antal	24	27	+3
Tillsvidareanställda, årsarbetare	23	26	+3
Tidsbegränsat månadsanställda, antal	3	1	-2
Tidsbegränsat månadsanställda, årsarbetare	3	1	-2
Andel kvinnor, %	83,3	81,5	-1,8 procentenheter
Sysselsättningsgrad, %	96,6	96,9	+0,3 procentenheter

	2021-12-31	2022-12-31	Förändring
Övertid exklusive PO, tkr*	6	30	+24
Övertid, timmar**	15	64	+49
Fyllnadstid exklusive PO, tkr*	28	2	-26
Fyllnadstid, timmar**	96	46	-50
Timlön exklusive PO, tkr*	164	254	+90
Timlön, timmar**	1 233	1 604	+371
Personalkostnad exklusive PO och pension, tkr*	12 760	14 717	+1 957

*Kostnader enligt bokföringen per 2022-12-31 som avser timmar utförda december 2021 - november 2022 (12 månader). Inklusive deltidsbrandmän. I personalomkostnadspålägget (PO) ingår lagstadgade arbetsgivaravgifter samt avgifter till avtalspensioner och försäkringar.

**Timmar utförda december 2021 - november 2022 (12 månader). Exklusive deltidsbrandmän.

	2021-12-31	2022-12-31	Förändring
Sjukfrånvaro, % *	5,86	3,85	-2,01 procentenheter
Andel sjukfrånvaro längre än 60 dagar, % *	46,88	40,93	-5,95 procentenheter
Sjuklön exklusive PO (månadsavlönade, timavlönade), tkr **	129	130	+1

*Sjukfrånvarotid januari 2022 - november 2022. I förvaltningsberättelsen finns information om sjukfrånvarotid januari 2022-december 2022. **Kostnader enligt bokföringen per 2022-12-31. I personalomkostnadspåslägget (PO) ingår lagstadgade arbetsgivaravgifter samt avgifter till avtalspensioner och försäkringar.

	2021-12-31	2022-12-31	Förändring
Personalomsättning, %	8,4	15,5	+7,1 procentenheter
Personalomsättning exkl. pensionsavgångar, %	8,4	11,6	+3,2 procentenheter
Pensionsavgångar, antal faktiska	0	1	+1

*Avser tillsvidareanställda.

Pensionsavgångar prognos (beräknat vid 65 års ålder)	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027
Antal	1	2	0	0	1

*Avser tillsvidareanställda.

7. Nämndens viktigaste nyckeltal

Nyckeltal	2021	2022	2023
Antal utlån.	149 115*	165 147	
Andel utlån barn/ungdom av totala antalet utlån.	53%	55%	
Antal arrangemang.	644	826	
Vad tycker du om bibliotekens utbud när det gäller böcker och tidskrifter? Andel positiva (SCB)	96	Mäts ej	
Vad tycker du om bibliotekens digitala utbud när det gäller böcker och tidskrifter? Andel positiva (SCB)	93	Mäts ej	
Vad tycker du om bibliotekens utbud när det gäller aktiviteter? (t ex bokklubbar, författarbesök, sagostunder, utbildning) Andel positiva (SCB)	-*	Mäts ej	
Vad tycker du om det lokala kultur- och nöjeslivet i kommunen? (t.ex. konstutställning, teater, konserter etc) Andel positiva (SCB)	67	Mäts ej	
Vad tycker du om kommunens arbete för att främja det lokala kulturlivet? Andel positiva (SCB)	70	Mäts ej	
HME – Hållbart medarbetarengagemang.	66	Mäts ej	

*För få svarande för att SCB ska redovisa svaren för Värnamo kommun.

8. Sammanfattning

Arbetet med att skapa en likvärdig biblioteksservice i hela kommunen innebär att verksamheten under ett par år genomgår en omstrukturering. Filialerna har blivit mer öppna bibliotek medan försöken med bybibblor fortsätter och utvärderas. Den gamla biblioteksbusen med fast turlista avvecklas och en bokbil främst avsedd för förskolebesök har köpts in och etableras, vilket möjliggör en ökad satsning på läsfrämjande bland barn. Därtill fortsätter hemleveranser och de digitala bibliotekstjänsterna utvecklas ytterligare. Samverkan mellan länets folkbibliotek ska öka under planperioden samtidigt som samverkan mellan kommunens folk- och skolbibliotek ska utredas.

I samverkan med kulturskolan fortsätter arbetet med att utveckla en kulturarvstrappa och att göra Värnamo till ett regionalt centrum för dansen som scenkonst.

Värnamo Filmhistoriska Festival fortsätter att utvecklas och övergår efter projektiden i en permanent verksamhet.

Vi kan se fram emot ett djärvt kulturliv som fortsätter utvecklas och överraska i den mänskliga och modiga tillväxtkommunen Värnamo!